

Oikeusministeriölle

vaalit@gov.fi

SELVITYS JA LAUSUNTO

Selvityksen antaja

Espoon kaupungin keskusvaalilautakunta

lakimies, VT Matti Aaltonen

keskusvaalilautakunnan sihteeri

puh. / tel. 040 636 8959

matti.aaltonen@espoo.fi

Espoon kaupunki

Konsernihallinto / Koncernförvaltningen

PL 12 / PB 12 (Virastopiha 2 C / Ämbetsplatsen 2 C)

02070 ESPOON KAUPUNKI / ESBO STAD

Pyydetty selvitys ja lausunto

Taustaa

Oikeusministeriö on 5.5.2025 lähetetyllä sähköpostilla lähestynyt Espoon kaupungin keskusvaalilautakuntaa selvityspyynnöllä koskien Svenska Finlands folkting -yhdistyksen viestiä oikeusministeriölle (liite 1).

Viestissä Svenska Finlands Folkting toteaa saaneensa tiedon yksityiseltä henkilöltä, että Storängens skolan äänestyspaikoilla (Espoon äänestysalueet 90 ja 93) ei olisi ollut vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien vaalipäivänä ruotsinkielisiä ohjeita tai opastuksia

äänestämiseen. Henkilön mukaan ohjeet löytyivät vain suomen- ja englanninkielisinä. Henkilö on edelleen kertonut, että hänen tiedusteltuaan asiaa vaalilautakunnan jäseneltä, jäsen olisi todennut, että he eivät ole saaneet ruotsinkielisiä ohjeita eikä niitä siksi ole voitu laittaa esille.

Selvitys ja lausunto

Espoon keskusvaalilautakunta saa äänestystä koskevat ohjeet erilaisina julisteina ja ohjemonisteina oikeusministeriöltä. Ohjeet löytyvät sekä suomen- että ruotsinkielisinä, usein kaksikielisinä. Ohjeet tulostetaan keskusvaalilautakunnan toimesta ja jaetaan kaikille äänestysalueille samansisältöisinä. Lisäksi Espoon keskusvaalilautakunta tulostaa joitakin itse laatimiaan opasteita äänestyspaikan löytämisen helpottamiseksi. Kaikki materiaali tuotetaan molemmilla kotimaisilla kielillä. Sen sijaan englanninkielisiä ohjeita keskusvaalilautakunta ei jaa tai tuota äänestyspaikoille. On mahdollista, että äänestyspaikalla on ollut Espoon tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan tuottamia ohjejulisteita äänestämisestä, joissa ohjeita annetaan lukuisilla eri kielillä, myös ruotsiksi.

Kaikki äänestyspaikalla tarvittava materiaali pakataan keskusvaalilautakunnan toimesta jokaiselle vaalilautakunnalle saman sisältöisenä ja vaalilautakunnat saavat materiaalit mukaansa aina vaalipäivää edeltävänä lauantaina. Vaalilautakunnan vastuulla on ohjeiden ja opasteiden sijoittelu äänestyspaikalle. Liitteenä on listaus vaalilautakunnille jaettavasta materiaalista (liite 2). Listasta ilmenee, että kaikki äänestäjälle informaatiota antava materiaali on molemmilla kotimaisilla kielillä. Liitteenä on myös oikeusministeriön juliste äänestyspaikasta, josta ilmenee, että julisteessa kerrotaan sama sisältö sekä suomeksi että ruotsiksi (liite 3).

Keskusvaalilautakunta ei ole ollut vaalipäivänä paikalla Storängnes skolalla, joten täysin varmasti ei pystytä toteamaan, ovatko ohjeet äänestäjille olleet esillä myös ruotsinkielisinä. Kun kuitenkin suurin osa materiaalista on sellaista, jossa on sama sisältö sekä suomeksi että ruotsiksi, olisi ruotsinkielisten ohjeiden puuttuminen erikoista. Joka tapauksessa keskusvaalilautakunta on toimittanut jokaiselle äänestysalueelle kaiken materiaalin molemmilla kotimaisilla kielillä. Asiasta on keskusteltu myös vaalilautakuntien 90 ja 93 puheenjohtajien kanssa ja he totesivat, etteivät pysty vannomaan, että ohjeet olisivat olleet myös ruotsinkielisinä esillä, mutta toisaalta kaikki on pyritty tekemään mahdollisimman huolellisesti. Lautakunnan 90 puheenjohtaja totesi ohjeiden olevan kaksikielisiä. Lautakunnan 93 puheenjohtaja totesi, että mikäli olisi käynyt niin, että ohjeistuksessa olisi ollut puutteita, se ei ole ollut missään nimessä tarkoituksellista.

Keskusvaalilautakunta tulee jatkossa vaalilautakuntien koulutuksia pidettäessä kiinnittämään asiaan entistä tarkemmin huomiota.

Espoossa 26.5.2025

Sanna Suvanto

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja

Matti Aaltonen

Sihteeri

LIITTEET:

- 1) Oikeusministeriön selvityspyyntö ja Svenska Finlands folkting -yhdistyksen viesti
- 2) Listaus vaalilautakunnille jaettavasta materiaalista
- 3) Oikeusministeriön juliste